

PEST, JANUÁR 26.

4. szám.

I. FÉLÉV. 1860.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer: esütörtökön. Előfizetési díj: helyben félévre 1 ft 31 kr., s egész évre 2 ft 62 kr. aust. ér.; vidékre postán félévre 1 ft 66 kr., s egész évre 3 ft 32 kr. au. ér. Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca, 8. sz.) bérmentesen, a lap szerkesztését illető levelek pedig a „K a t h o l i k u s N é p l a p” szerkesztőségéhez (Pest, Képiró-utca, 4. sz.) intézendők.

Keresztény katolikus napirend és életszabály.

(Folytatás.)

Keresztény lélek! halld most a szabályok szabályát: „Ha boldogul akarsz élni, vesd magad egészen Istennek karjai közé.” Nyugtalan a mi szíviünk, míg Istenben meg nem nyugszik. Egész életed folyta alatt Istennel a legszorosabb egységben élj. Semmit se cselekedjél Isten nélkül; semmit se keress Istenen kívül; mindent Istenért mivelj és szenvedj! — Az egyedül igaz és üdvözítő szent hithez szilárdan ragaszkodjál: „Hit nélkül lehetetlen kedvesnek lenni az Istennel” (Zsid. 11, 6.). A hit igazságait és az örök üdvösséget senki más alapra nem fektetheti, mint a melyre Krisztus Jézus a romai kath. anyaszentegyházban helyeztette. Csak is egy az igazság, egy a Krisztus, egy az anyaszentegyház. Szent Cypriánként „nem lehet az Isten annak atyja, kinek az egyház nem anyja.” — Hígy tehát, mivel a Szentlélek által vezérelt anyaszentegyház, hogy hídd, eléd adja, nem pedig azért, mert az emberi ész átlátja, fölfogja. Vajmi sokszor bizonyul, hogy a magára hagyatott ész nem egyéb félrevezető bolygó-tüznél! Csak is az alázatos hit mutatja meg az üdvösség utját, és ad értelmet az együgyűeknek. Azon légy, hogy a keresztény hittudományban minél nagyobb jártasságot szerezz magadnak az Isten szent igéjének hallgatása, istenes könyvek olvasása, az áldozó-papokkal és egyéb jámborokkal társalgásod, de különösen az imádság és keresztény viseleted által. A hit Istentől eredt világosság; kell, hogy érette folyamodjál. A hit benső tapasztalás-szülte meggyőződés; azért nem találják föl sokan a hit világát, mert roszak az ő cselekedeteik. A ki Jézus szavai szerint akar cselekedni, az csakhamar bensőképen tapasztalandja, hogy az ő tanítmánya Istentől van. *) Mihelyt valaki megszűnik vétkezni,

a hit igazságai iránt való kétkedésével is azonnal fölhagy. Kerüld a tévhitűekkel és vallás-gunyolókkal való bizalmas érintkezést; annál kevésbbé lépj velök szövetségbe. Mi köze a világosságnak a sötétséghez? — Ne kívánd átlátni azt, mit eszeddel soha föl nem érhetsz. „A ki Istennek fölségét vizsgálja, elnyomatik annak dicsőségétől” (Példabesz. 25, 27.). Hited miatt ne szégyeneld magad, hanem valld be az egész világ előtt, az ő igazságának védelmezése és isteni-tiszteletének nyilvános gyakorlata által. — Krisztus keresztjében legyen a te dicsőséged. Krisztus kedveért ne áttalj a világ szemében együttüti lenni, és akkor böles leszesz az Isten előtt! —

Bizzál az Urban; mert ő a te Istened, és arczádnak vidámitó üdve. Miként a kiseded édes anyja ölében, oly jól érezd magad az isteni gondviselés karjai között. Isten az, ki mindent kormányoz; az ő tudta nélkül egy hajszál sem eshetik le fejedről. — Azért őrizkedjél a szorongó töprengéstől; mert Isten gondoskodik felőled. — De a tétlenséget és lomhaságot is kerüld; mert Isten úgy akarja, hogy vele együtt munkálkodjál. Szent Ignác ezen utasításához tartsd magadat: „Istenbeni bizodalmad mellett oly munkás légy, mintha mindent te, Isten pedig semmit sem tenne; és viszont munkásságod mellett annyira az Istenben bizzál, mintha mindent az Isten, és te semmit sem tennél.” A szerencsében föl ne fúvalkodjál, a szerencsétlenségben pedig el ne csüggedj. Hisz nem halt meg az a régi jó Isten, ki minden szükségben megsegít. Semmiféle rosztól se félj annyira, mint a büntőtől; mert megöli lelkedet, elszakasztván azt az Istentől. De ha vétkezédtél, ne essél kétségbe. Van a mennyei Atyánál egy közbenjárónk, és ez — Jézus Krisztus, az igaz; ő a mi büneinknek engesztelő áldozata, Jézus sebeiben gyógyszerre találunk. De a vakmerő bizodalom távol legyen tőled. Isten hosszú várakozó ugyan, mindazáltal az ő büntető haragja el nem marad, hanem midőn meg sem gondolod, rád sulyosodik. — Annakokáért lelkismereted szavát, és Istennek benső sugallatait híven kövesd; mert „egyszer szól az Isten, és másodsor ugyanazt elő nem hozza” (Jób 33, 14.). A Szentléleknek ellent ne állj. A ki belátja az igazságot, a ki tudja az Úrnak akaratát, és

*) Galiczin Amália hercegnő, ki 1806-ban halt meg, egykor sz. János evangéliumát olvasván, ennek magasztossága, egyszerűsége, tisztasága és lángoló szeretete mélyen megindítá lelkét, különösen midőn Krisztus Urunk e mondatához ért: „Ha valaki atyámnak akaratát cselekszi, meglátandja, ha valljon tanítványom tőle van-e, vagy csak emmagamtól szölok?” (János 7, 17.); ekkor örömeben így kiáltott föl: „Soha egy böles sem tette ki hasonló kísérletnek (próbának) tanítványát.” D. J.

még sem él szerinte, súlyos bűnnel terheli lelkét. — Küzd le a bűnre való kísérteteket is; de szorongó félelem nélkül tedd ezt. A gonosz ellenség a bűnre ingerelhet ugyan, de beleegyezésedet ki nem esikarhatja. Nem, Uram, nem fogok vékezni! Téged akarlak imádni, és egyedül neked szolgálni. — Saját magadra ne támaszkodjál; mert gyarló ember vagy. Krisztusban helyezd reményedet: ha ő veled van, ki vétet ellened? — Én az Urban biztam: nem, — nem fogok miatta szégyent vallani!

Istent mindenek fölött szeresd; és legalább szivbeli szándokod legyen mindarról, mi e világból való, lemondani. Bár mi is elmondhatnók az apostollal: „Uram! mindent elhagyunk, követség téged.“ — Lehet-e oly Istent fölöttébb szeretni, ki minket mind halálig szeretett? Akarsz szeretni tanulni? eredj a kereszthez. A kalvária-hegy a szeretet főiskolája. — Szorgalmasan az Istenre gondold; vedd fontolóra az ő tökéletességeit és műveit. Minden fűszál, minden virág feléd kiáltozza: „Isten a mi Teremtőnk.“ — Dicséred az Urat, és teljes lelkedből örvendezve, mondd: „Oh ősrégi és mégis örökké új szépség! oly későn kezdélek ismerni, oly későn téged szeretni!“ — Örömet szől az Istenről, de mindig a legmélyebb tisztelet-érzelemmel. Az épületes beszélgetés a jámborság hathatós tápláléka. „Nem kedvem szerinti a beszélgetés, nem izlik nekem az olvasás, hacsak Jézus szent nevét nem hallom, és olvasom.“ — mondá szent Bernard. — Isten iránt való szeretetből, elkövetett bűneid fölött, gyakortább bánkódjál. „Azon Isten ellen vétettem — így szólj lelkedben — ki érettem sirt, és vérént ontotta (t. i. emberi természete szerint). Ah! ki özönl el szeméimet a könyvek árjával, hogy szünet nélkül sirjak? Tápláld Uram szivemben azon égő kívánságot, mely szerint téged szeresselek, és örökké birjalak. Hol van Jézus, kit lelkemből szeretek? Ime fölkelek, és mindaddig kereselem, míg föl nem találom. — Kész légy Istenért mindent odaadni, és az ő szeretetén kívül mindentől megválni: kell, hogy a szeretet áldozatot hozzon. Oh nagy-szerű eltökélés: „Én Istent mindenek fölött akarom szeretni!“

Ha mindazt, mivel tartozál, megtetted, mondd: „Hatszontalan szolga vagyok.“ — Kerüld a hiúságot és kevélységet, ugy mint minden bűnnek gyökerét, és minden jónak megörlőjét. Ugyan miben is bízhatja el magát a por és hamu? Mi jóval bírsz, a mit nem ugy kaptál? Miért akarsz hát azzal dicselkedni, mintha nem ugy kaptad volna? — Isten az ő dicsőségét senkinek sem fogja odaadni. Mindabban tehát, a mit gondolsz, beszélsz és cselekszel, nem az embereknek, vagy tenmagadnak, hanem Istennek tetszését keresd. Gyakortább jussanak eszedbe gyöngeségeid és bűneid. Ah, mily vak, szegény és nyomoru vagy! — Inkább kívánj a világ által félreismertetni, és megvetetni, mintsem dicsértetni és tiszteltetni. Törpülj el tiszteidben, hogy Isten előtt annál nagyobb légy. A ki magát megalázza, fölmagasztaltatik!

Ha megbántanak: vigyázz, hogy a hirtelen harag el ne ragadjon. „Boldogok a szelidek!“ Ki bántalmaztatott inkább és annyiszor, mint az Ur Jézus? mégis így int minket: „Tanuljatok tőlem, mert szelid és alázatos szivű vagyok“ (Mát. 11. 29.). A harag az ember értelmét megvakítja, és sok bűnnek kuforrásaul szolgál. Fölháborodásban hallgass, és ne tégy semmit. Ne engedd a na-

pot haragod fölött lealkonyodni, hanem mielőbb békülj ki felebarátoddal. „Béke veletek!“ — így szokta a Megváltó tanítványait üdvözölni. A felebarátod iránt benned támadó idegenkedést mindjárt csirájában fojtsd el. Mig az ellenségeskedés kigyója kicsiny, addig tipord agyon, ne-hogy fölnevekedvén, téged öljön meg. Bocssástatok meg, és ti bocsanatot nyertek. Szeressétek ellenségeiteket; áldást mondjatok üldözőitekre; jót tegyetek azokkal, kik nektek rosszat eselekesznek. — Egyik a másik terhét viselje, hogy Krisztus törvénye betöltessék.

Az élet-bajokát béketűrőssel szenvedd. Nincs más, mennyekbe vezető ut, mint a kereszt útja. A mennyország erőszakot szenved, és csak is, kik magukon erőt vesznek, ragadják el azt. Tekints a fölfeszített Jézusra, és kövesd azon példáját, melyet neked a kalvária adott. A szükségét érnynyé tedd. A béketűrő mindent megkönynyebbit. A szenvedések Istennek kegyelmei; mert büntisztító szerül szolgálnak nekünk, és Istenhez vezetnek. — Adj tehát halát az Istennek a szenvedésekért is. A kit Isten szeret, megfenyíti azt. Azért mondja sz. Ágoston: „Nagy kereszt, minden kereszt nélkül lenni.“

Ne légy a puha életmód követője. „A böseség nem lakik azok között, kik a gyönyörítéségeket kedvelik“ (Jób 28. 3.). Az élet föladata abban áll, hogy magunkat megtagadjuk, és így bűnbánatot tartsunk. „Ha penitenttiát nem tartatok — ugy mond Krisztus Urunk — mindnyájan elvesztek“ (Luk. 13. 3.). Zabolázd tehát érzékiségedet, és hódítsd meg testedet, hogy lelked szabad legyen. — Vigyázz szemeidre, nehogy a kíváncsiságnak és kéjnek (testi gyönyör-érzetnek) robotoljanak. Az ember szeméi, lelkiünkre nézve, sokszor a halál kapui. Imádkozzál tehát Istenhez, a királyi zsoltárossal mondván: „Fordítsd el szeméimet, hogy ne lássanak hiúságot“ (Zsolt. 118. 37.). — Sövényezd körül füleidet az isteni félelem töviseivel, hogy a gonosz beszédre ne figyeljenek. „A gonosz beszédek megvesztegetik a jó erkölcsöket“ (Kor. I. 1. 15. 33.). — Ne kapkodj az újdonságokon; mert ez lelket szétzilálja, és könnyelművé teszi. „Semmi sem új a nap alatt“ (Sirák 1. 10.). Szád nyének ne kedvezz; és ne akarj azok közé tartozni, kiknek Istenök a — has. — A legelső parancsolatot is, melyet Isten az embernek adott, abból állott, hogy bűjtöljön. — A parancsolt bűjt napokat lelkismeretesen megtartsd, és önkényleg magadat ezen kötelezettség alól föl ne mentsd. — Mily sokszor szenvedett az Ur Jézus éhséget, szomjuságot, hideget és forróságot! Éji fekhelye mily kényelmetlen, halálos ágya pedig mily kemény volt a keresztfán! Mennyire eltikkadt a sok tanítás alatt! Mily fáradalmas utazásokat tett! Mily sok éjt virrasztott át! — Az önsanyargatás im ezen nemeinek melyikében követed Jézust? — Halld csak, mit mond isteni Mesterünk: „Ha ki utánam akar jönni, tagadja meg magát, és vegye föl keresztjét mindennap, és kövessen engem“ (Luk. 9. 23.).

(Vége következik.)

Devics József.

Jambor halála.

(Fölvástatott a pesti növendék-papság magyar e.-i iskolájában.)

Vadon erdők keblén, mohos szirtek alatt,
Hol a napsugár is csak megtörve halad, —

Sötét üreg bámul az elhaló tájra,
 Mintha a hegy alá éjféli volna zárva,
 S evvel a fekete, sötét szemmel nézne
 A felhötelen ég tiszta kék szemébe.
 Az üreg beljéből villog egy kis lámpa,
 Mintha e vad szemnek volna végső lángja!
 Egyet-egyét lobban. . . lassan halni készül. . .
 Míg pár megtört sohaj száll fel a fenékrül;
 S mintha a lámpa-láng valakitől félne. . .
 Ovatosan hajlik a sohajtól félre.
 Vagy talán csak azért hajlik jobbra-balra,
 Hogy piros fényt hintsen egy halvány barátára?!
 Ott fekszik szegény a pusztá sziklán nyögve,
 Véglgyengüléstől mintegy rá kötözve. . .
 S míg itt alig él már a világ halottja,
 Halványult ajkával végimáját mondja.
 Itt tölté le szentül ezt a rövid életet. . .
 Itt várja nyugodtan a közelgő véget.
 Nincs vigasztalója, csak egy kis feszület,
 De hisz neki e jel minden vigaszt szülhet;
 Csak ez maradt nála, meg szent olvasója,
 A melyről az utra szent imáját rója.
 Ezek nem hagyák el, ő sem hagyá őket:
 Mindkettőből igaz, sirig hű barát lett. —
 Mohos sziklafalból nagy cseppek peregnék,
 S az őz mellé hullnak, mint megannyi könyek.
 Üreg nyílásán át lassu szellő tödul,
 Egy-egy verset sirva halálra-váltóul. . .
 Majd meg el-elhagyja, csendesen belebben,
 Sirva járkál körül a néma üregben,
 S hideg esőkját nyomva a szent homlokára,
 Verejtékét törli. . . róla utoljára! . . .
 Alig ég már a méés, gyengén vett világot,
 Ez is azon busul talán, a mit látott!?
 Mind a kettő készül arra a nagy utra,
 Honnan vissza nem tér, egyszer odajutva.
 Ismét sirja a szél a halálra-váltót,
 Édes hangon hívja a nem soká' szállót;
 Kialszik a lámpa! s utána az élet. . .
 Hisz mi földről való, hamar talál véget. —
 „Mi Atyánk“ — sohajlja még egyszer a barát,
 Ah de nem folytatja legszebb hattyu-dalát!
 Az ő dieső lelke már az égbe lebben,
 S csak ott folytatja tán. . . „ki itt vagy mennyekben.“
 Sebők László, egri növ.-pap.

Az árva öröksége.

— Beszély. Folytatás és vége. —

V.

A tolvajok.

Mint említve volt, Janesi (de már nevezzük Jánosnak) a gazda bizalmát teljes mértékben bírta; azért többször megbízásokkal küldetett ide-oda. Egy alkalommal némi küldetésből csak este érkezhetett a tanyára. Pista, a már ifjúvá fejlődött bojtár szólt:

— János bácsi! Idegen tollu madarakat láttam a pusztában, lobogó íng s gyöles gatyá nélkül. Oly gyanusán kalandoztak, mint a kik roszbán török fejüket.

— Tehát vigyáznunk kell, Pista! Hol a Bodri?

— El is feledtem; megszünt élni a szegény pára.
 — Hogyan? hiszen semmi baja sem volt, hogy elmentem. Nem volt valaki a tanyán?

— De biz itt volt — szólt a gazda — egy messze vidéki ember; még jól is tartottam. Vásárra megy, mint mondja.

— No gazduram! legyünk ébren. Bodrit azon ember ölte meg; pedig ő volt a jószág éji őre. Fogadni mernék gonosz vendégeket kapunk ez éjjel.

A védelmi tervet megállapítván, a gazda az új béressel az udvart. János Pistával a marhát vette védelem alá.

Azon sötét éjek egyike vala, mikor a szem egy arasz-nál tovább nem lát. Korom-sötét felhők usztak a légben, olykor megszakadásuk közt egy csillagot hagyva lepillantani a földre.

Éjféli felé lehetett, mikor a kolumpos megrázta fejét, idegen szagot érezvén. Ovakodó fürkészéssel közeledett egy ember a marha-állás sövényéhez. Mielőtt azonban gonosz tervét megkezdhetné, egy kötél-hurok ügyesen dobva, nyakába esett, s földre rántatott. E pillanatban „pif-paf“ hallatszott az udvarból; s mire János és Pista, mint illik, a jó madarat megkötözték, már az udvaron is készen voltak a másikkal, s mind a kettőt reggelig egy üres kamrába zárták. Távlabbról szaladók dobogásai valának hallhatók.

Másnap az egyik tolvajban Józsi, az elűzött bére-re ismertek; kinek terve volt saját vallomásaként kudarozos elkergettetéseért ily módon boszut állani. Azután Sz—re kísértettek, hol méltó büntetésüket valának várandók. János elővette örökségét, az olvasót, és hön imádkozott Istenhez, hogy ily veszélyt szerencsésen elháríthatott.

Néhány hónapra az imént mondottak után a gazda megbetegedett. Most nyílt szép tér Jánosra, hogy megmutassa, miszerint nem hiába bírja gazdája bizalmát; mert az egész gazdaság kezelésére bizatván, figyelmét a legkisebb részletekig kiterjesztette. Mire gazdája fellábadt, mindenét oly rendben találta, mintha ő maga lett volna mindenütt jelen. Azonban az érett alma leesik fájáról: az öreg napjai is meg lőnek számlálva. Egy év nem telt el, s sirba dőlt. . .

Érzékenyen siratá meg János a jó öreg, kiben egy szerető édes atyát vesztett. Ismét magányosan állt a világon, nem aggódva, de szomoruan. Egy vágy, egy ellenállhatlanul vonzó vágy keletkezett szívében. Tévedező gondolati egy folyócska virányos partjain épült falucskában állapodtak meg. Körtélyes tünt fel képzetében; szíve vágya erősen voná őt oda. Körtélyes emlékével szoros kapcsolatban levő Boriska képe is feltünt előtte, amyi évek múlva, mégis oly élénk színben. De már nyugodtan gondolhatott rá; a szív lángoló szenvedélye parázsosá olvada. Gondolá: amyi évek óta megszokta helyzetét, s most talán boldog család-anyja. Egy mély sohaj szakadt fel szívéből. Ki tudja, mit gondolt?!

Az öreg gazda, János hiúségét megjutalmazandó, örökségül hagyott neki pár lovat s néhány hold földet. A földet pénzé tette, s magának is volt takarékosága által néhány forintoeskája. Összeszedve mindenét, azon elhatározott szándokkal, hogy az alföldre többé nem jön.

utra készült. Mikor kocsira akart ülni, háta mögött halk zokogást hallott. Pista volt ez, a jó Pista.

— Édes János bácsi, ha kend nem mondja, én mondom, hogy az Isten áldja meg!

— Te vagy Pista? — szólt János megindulva. — Most én mondom neked, és hidd meg, szívemből, hogy az Isten áldjon meg! Te jó fiu vagy; csak maradj mindig az. Őrizd magadat a rosz társaságtól, mert jégre visz, hol nagyon könnyen eleshetel. De ovakodjál a rosz könyvek olvasásától is, mert azok nagyon káros befolyással vannak az ifju kedélyre. Te még fiatal vagy, nem tudod megítélni; azért mindig valamely okosabb embertől kérj tanácsot. E részben ajánlom leginkább a lelkipásztorokat és iskolatanítókat. Ha azok mondják, hogy azon könyvnek tartalma, melyet olvasni akarsz, rosz: dobd el messze magadtól. Hej, mert sok roszat is nyomtatnak ám! Ezt azért mondom, mert tudom, hogy olvasni szeretsz. És most Isten veled! Ha alkalmad lesz, keress fel. N. megyében, Körtélyesen feltalász, ha életben leszek. Ezzel oda hagyta az alföldet — örökre.

VI.

Viszontlátás.

Édes gyönyörrel andalgának János szemei N. megye regényes változatosságú vidékein. A sik pusztához szokott szemeknek oly jól esett a zöld bérczek koronáin végig simulni. Mennél jobban közeledett utazása céljához, szíve annál sebesebben dobogott. Elgondolá: mily halásan fogja megcsókolni a jó nevelő-anya kezeit, ha még él. Elgondolá: hogy pénzén vesz egy házikót és kevés földet, s ezt szorgalommal művelendi. Hátha Boriskával összejön, mit mond annak? Megkérdezi, boldog-e? emlékezett-e rá néha-néha?! — Hát az a sok ifju-kori pajtás! Egyikkel is, másikkal is mily szívesen fog kezet szorítani. Ily gondolatokba merülten hajtattott B.-Gy. felé. De legédesebb gondolati közben arca egyszerre elkomorult. Ugyanmiért? Közel Gy-hoz az ugynevezett Nyíresben az utas szemébe tűnik egy alkotvány fölnyuló három oszloppal. Borzalom fogja el az utas szívét, midőn mellette elhajt. Hány szerencsétlen eltévedt ember lelt már itt gyalázatos halált a büntető igazság kezéből! Mily szomorú az, hogy egy-egy ember annyira meg tud magáról feledkezni, s oly tetteket visz végbe, melyek őt az emberi társaságból kitiltják, őt élni nem engedik! —

A mint Gy-on a megye-ház előtt hajtattott el, a rabok egy koporsót vittek onnan a temető felé; egy, börtön lakója halt meg. De mily nagy lett meglepetése, midőn egy gyászba burkolt halavány nőt látott a koporsót kísélni. Több év daczára fölismerte benne Boriskát. Bus sejtelmemmel telt kebelével fogta ki lovait s kezdte étetni. Ki lehet a megholt? ez volt gondolatának főtárgya. Végre mintegy bizton felkiáltott: ő az igen! egész életében roszban törte a fejét, bizonyosan rajt vesztett. Szegény Boriska! mégis csalt sejtelmem, — te nem vagy boldog. Pedig Isten látja lelkemet, mennyit imádkoztam boldogságodért. Mi vár rám Körtélyesen? bánat, levertség. . . De mindegy; oda kell mennem, ha lehet, vigasztalni a szenvedőket. Bátorodjál szív! nemes földadat vár rád, könyveit letörölni azoknak, kik téged első évod óta szerettek, ápoltak. Majd a remény kellemes derüje oszlatá el homlokáról a komor

fellegeket, s gondolá: ha ő az, akkor Boriska szabad. Oh Istenem! —

Igy minden lehetőre elkészülve, jó későn hajtott Körtélyesre, s Vérese Pál háza előtt állott meg. Az őszi est homálya boronga a szobában, mikor János illően köszönve, éji szállásért könyörgött.

— Szívesen atyafi — válaszolt egy oly régóta nem változott hang, a jó nevelő-anyaké. — Hajtson kend be az udvarra.

Mire János a lovakat elhelyezte, s visszatért, bent a szobában már gyertya égett. Vérese Pál ágyban fekiúdt betegen; a nő halavány arczezal forgolódott körötte. Az előbb haza érkezett Boriska az ágy fájára borulva, esőndesen zokogott.

E pillanatban nyílt az ajtó. Egy tisztos őszi pap lépett be, a helybeli plebános ur. Részvevőleg kérdezte a beteg hogy-létét, s egyszersmind orvosságot nyujta neki. A beteg nagy kiüzdésben volt önmagával. Lázás álmaiban szünetnélküli Jancsival foglalkozott; kérte, hogy leányát tegye boldoggá.

— Igaz — szólt a plebános ur. Ugyan semmit sem hallottak a felől az árva felől?

— Nem bizony mi — felelt a nő. Talán meg is halt szegény valahol, pedig oly jó fiu volt. Csak még egyszer láthatnám.

A beteg lázasan felkiáltott:

— Jancsi fiam! te vagy itt? Csak hogy eljöttél!

Erre minden szem János felé fordult; de annyi évek óta arca sokat változott. A gyermek arca férfias kifejezést nyert; barna bajsza úgy illett napsütött arcához; tüzes szemei mindig mosolyogni látszottak; alföldi öltözte egész tartásának valami regényességet kölcsönöz.

Boriska e közben az asztalt teríté meg, s az egyszerű vacsorát feladá. Szívesen hívták Jánost is, mit ő vonakodás nélkül el is fogadott. Ekkor vevé szoros szemügyre az őszi pap Jánost, és kérdé:

— Honnan való, atyafi?

— Egész az alföldről, plebános uram.

— Mintha láttam volna valahol!

— Én is, én is — mond hamar a két nő.

— Meglehet — válaszolt János. Nagy a világ, és én igen sok helyen megfordultam.

Mindenki szorosabb szemügyre vette őt, s ő csak mosolygott. Csak a mosoly volt nála a régi; csak ez nem változott. És ki hinné? találkozott egy lény, ki e mosolyt annyi év mulva megismerte. Boriska mélyen szemébe nézett, azután kitörő örömmel felkiáltott:

— Jancsi!

— Igen-igen! ő az az árva — szólt a plebános ur is.

— Igen, én vagyok.

Azután halásan esőkölt kezet először az őszi papnak, azután a jó nevelő-anyaké. Boriskától egy szíves kézszerítés volt a viszontlátási üdvözlés.

Száz kérdés, s annyi felelet után elbeszélélete folyamat, mióta immen elszakadt. Egyszersmind kijelenté, hogy Körtélyesen szándékozik megtelepedni. Majd részvétellel kérdezősködött Csengős felől, s válaszul nyéré:

— Biz az szerencsétlenül járt. — Közel egy éve az alföldre ment többekkel, mint mondá, vásárra; de biz ők roszban törték fejüket, lopni akartak. Kettőt közülök elfogtak, ő másodmagával megmenekült. De mit hasz-

nált? az elfogottak őt is bűn-társnak nyilvánították; azért ő is elfogatott.

— Megálljunk csak! — szakította János félbe a beszédet. — Nem volt az egyik elfogott ember sz—i?

— De igen — válaszolt a plebános ur.

— Hm! azok az én gazdámakat akarták meglopni; s a sz—i embert én fogtam el.

— Csengős börtönben ült. Vallatása alkalmával több lopása jött viláosságra; miért is tiz évi nehéz fogságra ítéltetett. Azonban megbetegedett, meghalt, és ma temetett el.

— Istenem, Istenem! — sohajtja János. Te nem büntetsz azonnal, de nem is feledsz.

— De — folytatá a lelkész ur — Vérese Pál is szívére vette a dolgot; megbánta, hogy leányát ez emberhez erőszakolta. Most ott fekszik a lélek fájdalma alatt megförtött test veszélyes betegségben.

Másnap a templomban legelső, mi János szemébe tünt, egy gyönyörű Mária-kép volt, aláírva: „A z á r v a a j á n d é k a.“ Ekkor emlékezett vissza János egykori áldozatára.

* * *

Kevés mondani valónk van.

Vérese Pál néhány nap múlva sirba szállt; gyermeke az egy Boriskán kívül nem levén, az elhanyagolt gazdaság női kezekre maradt. A nevelő-anya kérésére János megígérte, hogy kissé rendbe hozza a gazdaságot. Mit hogy elérhessen, saját pénzeeskéjét is feláldozá.

Alig egy év múltával megtörtént az, mit szíve oly forrón ohajta: Boriskát nőül vevé. A rózsák ismét visszatértek a halavány arcokra; a bus komolyságot az egykori vidor-kedv váltá fel. Idő múlva az édes anyai érzet a boldogság s öröm hajnalát varázslá Boriskának egykor oly borús élet egére. De bármily boldog volt, mégis olykor-olykor a fájdalmas visszaemlékezés egy-egy könyet csalt ki szeméből.

János a lakosok tiszteletét egész mértékben bírta, mindenkinek tudott jó tanácsot adni, sőt anyagi értékkel segíteni. Ő boldog volt családjá körében; sokszor fohászott Istenhez, megköszönve e boldogságot. Örökségét, az olvasót szent tiszteletben tartá; soha le nem fekiült, soha fel nem kelt, hogy el ne imádkozta volna.

Több év múlva a Kath. Néplapban a kath. hitélet-ről egy szép cikket olvasott oly név aláírásával, melyet jól ismert. Sokáig tűnődött, valljon az-e az, kit ő gondol. Tűnődéséből kopogás ébreszté fel, s a „szabad“ szóra Pista, az egykori bojtár, most jómodu alföldi lakos borult nyakába.

— Ősém, te irtad ezt?

— Én biz azt, János bácsi. A mint kend elszakadt tőlem, én is K—re mentem szolgálni, s a „vasárnapi iskolában“ írni is megtanultam. A szerkesztő ur kinyomtatta az én írka-firkámat.

— Isten áldjon meg, Ősém!

Nagy időt élt János; hagyott maga után igen jól nevelt gyermekeket s jól rendezett gazdaságot. Örökségét, az olvasót, koporsójába parancsolá tétetni. Így ő róla el lehet mondani: örökségét a más világra is elvitte.

Veszely László.

Egy ifju levelei édes anyjához.

II.

Édes kedves jó anyám! Közéleg az idő, mely meghozza az én nevem és születésem napját. . . S kit hozna inkább eszembe e nap, mint épen kedves anyámat, ki 28 évnek előtte ilyenkor hozott engem világra? Azt mondja a szentírás Sirák fia könyvének 7-ik r. 29. v.: „Anyád fájdalmairól el ne feledkezzél.“ E fájdalmak alatt bizton érthetjük mindazon szenvedést és bajt, melyek az anyát gyermeke miatt érik; ámde e szenvedések és bajok közt bizonyára legsúlyosabb az, melynek szüléskor van alávetve az anya, a mint erről maga édes Üdvözítőnk is érdemesnek találta megemlékezni, midőn így szólt: „Az asszony, midőn szül, szomorkodik, mert eljött órája.“ — Mózes első könyv. 35-ik rész. pedig azt olvassuk, hogy Rachel, Jákobnak felesége Benjamin szülvén, a fájdalom miatt lelkét is kiadta. S oh hányval megtörtént ez már azóta! Valóban nem tehet jobbat az anya, mint ha lebetegedése előtt gyónni megy, s magához veszi az utiköltséget. . . Hogyan, oh hogyan feledkezhetném tehát én meg kedves anyámnak fájdalmairól, midőn a magam születéséről emlékszem? . . . Oh nem, nem feledkezem meg kedves anyámnak fájdalmairól; koporsóm bezártáig hiven megőrzöm azok emlékét, sőt örökre, örökre meg fogok azokról emlékezni! — Akaratlanul is eszembe jut azonban, a mit az édes Jézus mindjárt az előbbi szavak után mond szent Jánosnál: „Midőn pedig megszülte a gyermeket, már nem emlékezik szorongatásairól örömeiben, hogy ember született a világra.“ Nem csak fájdalmairól, hanem örömeiről is kell tehát nekem e napokban emlékezni! Vagy tán kedves anyám nem örült volna az én születésemnek? Oh ugyan mondja meg édes kedves jó anyám! megcsókolt-e engem, midőn először meglátott? mondja meg, mit érzett, midőn először vitt engem mellébe? avagy örült-e, midőn a szent keresztiség után először mondá: kedves Jancsikám? S midőn aztán nem sokára a szentegyházba vitt, hogy ott a bold. szűz Mária példajaként bemutatson az Urnak, ugyan miként ajánlott fel az Istennek? Magyar szent Erzsébetről olvasom, hogy ő következő imával szokta volt gyermekeit bemutatni az Istennek: „Én Uram Jézusom! neked ajánlom anyád Mária példájára méhemnek ezen drága gyümölcsét. Ime, én Uram Istenem! a gyermek, kit én neked egész szívemből adok vissza olykép, mint azt kegyelmedből nyerem; neked, ki ura és szerető atya vagy az anyának és gyermeknek. Az egyetlen ima, melyet e pillanatban hozzád intézek, az egyedüli kegyelem, melyért esedezem, az, hogy fogadd kegyelmesen ezen, könyeimmel öntözött gyermeket szolgálid és barátjaid közé, s add rá áldásodat!“ — Ugy-e édes anyám, maga is ily érzelmek közt térdelt velem az Ur oltáránál? Vajha rajtam is maradjon az áldás, melyet kedves anyám rám imádkozott az égből! S valljon mi hátráltathatja a gyermeket, hogy ne részesüljön az anyai áldásban? Semmi, csak a rút hálátlanság, mely által elfeledkezik anyjának fájdalmairól, el örömeiről is, és megveti azt, ki őt a világra hozá. Oh te a vadállatnál is rosabb, te, ki tán nem rettegsz szentségtörően kezét is emelni anyád ellen, ugyan mondd meg nekem, mikép tudod elfelejteni, mennyit szenvedett és bajlódott veled a te anyád? Te oly csunyán nézesz reá, ő pedig oly édesen mosolygott rád, midőn a bölesőben játszott veled. Oh ha te ily rosz vagy, hogyan várhatod akkor Isten áldását? „A szemet, mely atyját esüfölja, vagy anyját megveti, ásák ki a patakok körüli hollók, és a sasnak egyék meg.“ Így szól a Szentlélek a Példabeszédek könyv. 30. r. 17. v. Az Isten nem szokott hazudni: a gonosz gyermeknek tehát bűnhődnie kell!

Ime kedves anyám! ily gondolatok támadnak az én elmémben, midőn most születésem napjának közelédtével édes anyám fájdalmairól és örömeiről emlékezem. Halaadásul ezen fájdalmakért és örömeért fogadja kedves anyám szívem legfőbb szeretetét, melyet most ujjal kijelentek e Néplapban, s emelje fel újra jobbát és áldjon meg, mint megáldott 28 évnek előtte. Isten és a szeplőtelen Szűz oltalmába ajánlom kedves anyámat, s kezét csókolva vagyok

engedelmes fia,
János.

Egy pohár ital a farsangra.

Hát ez megint mit akar a poharával? talán bizony farsangot érez, hogy úgy ihathaték — vélheti némelyik, ha szemébe ötlék e szokatlan titulus. Koránsem! nekem mint afféle bornemissza embernek a bor nem italom; nem is azért tüstem ki a czegért, hogy bort mérjek, hanem ezek az Isten-adta téli esték oly hosszúak és unatósok, hogy a legmegedzettebb türelmet is kifárasztják; ilyenkor azután a gondolatok, mintha rájuk ijesztettek volna, fölrobbannak, és az elmúlt idők megmérhetlen tércin keresztül-kasul esatangoznak. Az én gondolatim, magam sem tudom hogyan, jó darab idő óta bizonyos kancsó körül szállongnak, mint a darázsok az érett gyümölcs körül; ne vedd tehát rossz néven szíves olvasó, ha barátságból téged is megkínállak veie, és a mit róla egyet-mást tudok, időtőlésül elmondom.

Hogy a dolognak illő feneket kerítsek, rák módjára vissza kell térnem az előbbeni időkre, oda tudnillik, mikor nálunk az a híres, félvilágra szóló jó bor termelt, melyből egy pohárral még a mai nap is megteszi hatását.

A fölöttünk örökös isteni gondviselés sokszor esodálatosan intézi az ember sorsát. — Mint a szél felkapja a kis magot szárnyaira, és sokszor messze földön teríti le, hol azután gyökeret ver s tenyészik; úgy az Isten atyai keze is kivetett sok embert, mint egykor Ábrahámot, szülőföldjéről, és oda helyezi le, hol rá nézve jobbnak gondolja. Én is egyszer majdnem úgy jártam gyermekkoromban, mint Habakuk profétáról olvasom, kit az angyal üstökénél fogva Babylonba hurezolt; mert egy oly vidéken, oly helységben kellett sátorfámat leraknom, melyet én annakelőtte ép oly kevésé ismertem, valamint az említett proféta sem tudta, létezik-e az említett nagy város, vagy nem. El lehet gondolni, hogy volt sirás, obégatás, kellenél több is. Mert hiában! a fa is megsini földjét, ha abból kivesszed, és máshová ülteted; a fecské is nehezen vál meg fészketől, mikor az idő inti, hogy melegebb éghajlat alá költözzék: hát a gyermek hogyan bánkódnék oly vidéken, hol Istenen kívül ki sem ismeri, és a legnagyobb szeretet, melyet iránta mutatnak, legfeljebb abból áll, ha azt kérdik tőle: „ki fia vagy ösém?”

No mivel már benne vagyok, Isten neki! hát csak elmondom az okát is, mely engem ily kínos számkivetésbe juttatott.

Mint azóta másutt sok helyen tapasztaltam: az én földieim közt is találkoztak szülők, kiknek szemeiben a gyermek sérthetetlen volt, vagyis olyanok, kik elég balgatagok voltak azt hinni, hogy az oly szülő nem is szeretheti gyermekét, ki azt kellően fegyelmezni tudja, egyszer-mászor, ha megérdemli, okkal-móddal meg is tudja büntetni; hanem abban helyezik a szülői szeretetet magzataik iránt, ha azokat szabad féken eresztik, kedvüket nem szegik, hanem inkább keresik, és a mit szemök-szajók megkíván, azt, ha csak lehetséges, elő is teremtik. — Így látunk egyik forró augusztusi vasárnap délutánján egy csoport vásott gyermeket a kertek alatt ólálkodni, és ámbár éppen beharangoznak a délelőti isteni szolgálatra, fülüket sem billentik, mert megszokták már oda nem menni. Nem is mennek tehát; hanem mivel a fiatal vér nyugtalan és egy helyben sokáig nem maradhat, azért az urfiaknak is minden áron mulatság kellett; és mivel a házi kandur éppen körülöttök egerészett, egy percz alatt el lön határozva, hogy mulatság fejében ezt fogják megperzsélni, még pedig nehogy valaki észrevegye, az asztagok közt. — Egy percz, és a nyomorult állat sivitása s a kegyetlen szívű fiézkék jóízű röhögése hasította a levegőt; még egy percz, és az egyik asztag, utána nem sokára az egész ház tűzben állott; mert a szegény pára állat hamarjában egyik hőhérának tenyerét úgy találta fogaival megérinteni, hogy az felájultan esett hanyatt, és e kedvező pillanatot hasznára fordítván, a szikrákat szétrugta és egy percz alatt diadallal kandikált le a háztetőről. Mire a gazda a neszre a kályhapadról fölviánszorgott és álmos szeméit kidörzsölte: alig maradt ideje a menekülésre; a feltámadt szél azalatt a lángokba kapaszkodott és azokat hamarjában mintegy harmincz ház fedezetén végig nyújtóztatta. Az ajtóskodó nép eszeveszetten tódult ki a szentegyházból, maga előtt látta a szemvakító lángtengert, melynek közepén tüzes bötökkel olvashatták e szavakat: Isten ostora, mely a szülői gondatlanság, vétkei köteleesség-mulasztás miatt bosszulva sújtott és égetve oktatott.

— Nines jó dolga annak, ki mindig csak a maga kárán akar okulni; esztelen, ki még ezen sem okul. — Hogy mindez így történt, a pusztaság utálatosságának sokáig fenlevő nyomai eléggé hirdették, s még jobban azok, kik ennek következtében földönfutókká lettek!

De talán meg is szomjuhoztunk ezen hosszú kitérés alatt; nyuljunk tehát ismét letett poharunk után. Hanem mielőtt ajkunkhoz emelnök azt, óvatosságból nem fog ártani megnézni, vajjon mivel van az megtöltve? (Vége következik.)

Varga Mihály.

Katholikus hitélet.

Győr. (Vége.) A ki figyelemmel kísérte sorainkat, meggyőződhetett, mily nagy előnyei vannak említett intézetünknek, s mily reményt ad egy jobb nemzedék előteremtésére. Nagyobb világság okáért hasonlítsuk össze a papnöveldeben serdülő ifju életfolyamát a nagy világ szabad terén sűrű-forgó ifju eselekvési módjával. Az intézetbeli növendékek itt Győrött egymással társas viszonyban állnak, két előljárótól vezéreltetve. Alkalmuk van gyakorolni egymás iránt a szeretetet, békétterést, megbocsátást s több efféle erényeket. Elkülönítve levén a világ esábjaitól s egyéb akadályoktól, szabadabb lélekkel felelhetnek meg hivatásuknak. Nem vétemek körül ezer aggálytól: hol fog-nak táplálkozni, hol szállásolni, hol s hogyan pihenni, nyugodni, mikor tanulni? Mindezekről gondoskodva van.

Az intézetbeli növendékek, kik közösen látogatják a nyilvános főgymnasiumot, habár kizárólag nem foglalkoznak is a hittannal, mégis erre vonatkozólag előismereteket gyűjtenek maguknak a szent iratok folytonos olvasása, az asztal feletti lelkivasmány és a mindennapi reggeli és estvéli szent elmékedések által. Ezekből a jó-indulata ifju, mint a méh a virágokból a mézet gyűjti magának a lelki eledelt, mely szívét nemesíti, lelkét kimiveli, s a rossz olvasmányok, a henység és a rossz erkölcsök mérges leheletétől megóvja.

Vessünk már most egy futó pillanatot a lefolyt évnegyedre, hogy kitünjék, lehet-e gyümölcsöt várni az egyházi neveléstől a gyermek-papnöveldeben? S enju átlépve a szent háznak küszöbét, lemond a világról, s annak hju örömeiről: szívét Istennek áldozza; szabadságát, akaratát előljáróinak ajánlja föl, kiket szülői gyanánt tiszteli; uj egyházi öltönyt vesz magára, s uj emberbe öltözködik. Az intézetbeni tartózkodás biztosokká teszi azokat, kiket sokszor a szabadossággá fajuló szabadság elveszteni szokott. Az Isten malasztja az üdvösségre elkerülhetetlenül szükséges. Igaz ugyan, hogy a Szentlélek segítségül hívása nélkül a nyilvános tanodák sem nyitnának meg; de ezenkívül a papnöveldeben még három napi sz. gyakorlatok is tartanak, mi pedig a léleknek földi salakjából kitisztítására fölötte szükséges. Csak is a magányban ismeri föl az ember lelkének tökéletlenségeit; itt látja be igazán mint tükörben, hogy szívében az erény ibolyái helyett a szenvedélyek tüskéi burjánznak; csak akkor, midőn a lélek magával van elfoglalva, munkálja üdvét, s az Ur ott szól bizalmasan hozzája, vagy legalább ott, hol a világ zaja elnémul, hallatszik legjobban az Ur szava. Az ily intézetben tehát alapja minden jónak a lelki gyakorlatok által vettetik meg; ezek szerzik meg a lélek nyugalmát, a lelkismeret vidámságát, mely okvetlenül megkívánatik az erényekbeni előhaladásra. A mely béke így megszerzetetik, azt azután szakadatlanul ápolás által a fiatal kedélyekben megőrizni nem lehetetlen dolog, kivált ha az esés alkalmai eltávolítvák. A lelkiekről minden esetre gondoskodva van. A napot az Ur Isten nevének dicséretével kezdik, és zárják be. Minden dologhoz a Szentlélek segítségül hívásával kezdenek. A ki korán kel, aranyat lel, sőt még ennél is nagyobb kieneset; a napi munka sikerülését az határozza meg, hogy miként végezzük reggeli imáinkat: erre tehát nagy figyelem fordítatik. Cséngetésre, 1/2 6-ra az egész növendékség a ház kápolnájába vonul, s ott fenhargon végzi reggeli imáját az egyház nyelvén; ezt nyomban kíséri rövid elmékedés, melyet naplóba föl kell jegyezni; azután következik a szent mise-áldozat, mely alatt részint egyházi imák mondatnak, részint énekek zengedeztetnek. Mindezeket követi a tanulás ideje, mely alatt mely csend uralkodik a

tanteremben; mit ismét rövid vizsga zár be, mielőtt a főgymnasiumba vonulnának előadásokra. Így tehát a tanulásról számadás kötelme megív mindenkit az elhanyagolástól, és nemes vetelkedésre nyújt alkalmat.

A vasárnapok az Ur napjai lévén, ezek a díszes kápolnában nagyobb ünnepélyvel illetnek meg. Az oltár goth izlésű, Marchalko pesti művész egyszerű, de remek készítménye; az oltárkép a mindenkoron szeplőtelen Szüzet, a minden szentek királynéját ábrázolja, mellette két oldalról sz. Alajos és sz. Szaniszló szobrai állnak, mint az ártatlanság legszebb példányképei. Az egész kápolna több szép frescóval díszkedik, s a maga nemében ritkítja párját.*) Az Isten igéje szószékéről hirdették, és ezt énekes mise váltja fel. A délesti isteni szolgálat Szentség kitétele mellett tartatik. — De jobban örvend a növendékség az ugynevezett sátoros ünnepeknek; mert ezek alkalmával a székesegyházba vonul karingben, és ott alkalma van, mint hajdan az ősegyházban, karban énekelni a gradualé és offertoriumot. Meglátó jelenet, midőn 70 ifju jól betanítva, lelkesülten zengi az Urnak dícséretét. Ily lelki öröme ragadtatánk különösen Boldogasszony szeplőtelen fogantatása és karácson napján mi és az egész ajtatoskodó sokaság, midőn a szent hangok minden hárfá zengésénél kellemesben illeték füleinket. De nem ez egyedül, a mi föllekesíti Krisztusnak újonezosekát és az Urbani örvendezésre az egyházba hívja; hanem a főpásztornak lelkes szózata, mely erőteljesen szól, behatván a vesékig, a csontok és velők oszlásáig. Hitünk sarkigazságait és szentséges titkait soha sem hallók avatottabban, értelmesebben és hathatósabban tárgyalatni, mint az ily sátoros ünnepekben főpásztorunk ajakáról; azért sovárgva számítjuk a napokat mindig, s azután a hallottak beszélgetésünk tárgyai maradnak egész a közelgő fölünnepig. A karácsoni szent beszéd Urunk istenségét a proféták jövendöléseiből s ezek teljesüléséből oly világosan állítja szemünk elé, hogy hitünk csaknem tudássá változott át. Mindezen örömeiket vagy épen nem élvezheti a világi tanuló, vagy legalább nem hatják meg őt annyira s nem érdeklik oly mértékben, mint a dolog szentsége megkivánná; mi ellenben meghatott szívünk érzetét, az isteni-tisztelet magasztosságát méltólag esetelni képesek soha nem leszünk.

Nem utolsó helyre méltatandó a papnövédeknek azon előnye is, miszerint ennek növendékei a latin nyelv ismeretét maguknak a folytonos gyakorlás által könnyebben elsajátítják.

Ne gondolja azonban senki, hogy mindez elviselhetetlen nyűg gyanánt halmoztatik a növendékekre. Épen nem; mindennek meg van a maga ideje, minden szépen el van rendezve, s marad idő még a pihenés- s ártatlan örömeikre is. Ily ártatlan, igazán lélekvidító örömmünnepet ilt az intézet növendéksége a keresztény ünnepek legörvendetesibek, a karácson estjén, melyen az édes atyaként szeretett kormányzó ur díszes karácson-fával lép meg a kedves keresztény családot. Különös hálaival emléksznük meg e helyen ngs H o v á n y i Ferencz, nagyváradi kanonokról, ki szeretete- és nagylelkűségének tularodásában ez intézet növendékeinek „Néhány hét a Szentföldön“ című remek művéből 12 példányt küldeni sziveskedett, melyek, valamint egyéb vallási tartalmu könyvek is szeretett kormányzó ur szíveségéből sorozat szerint osztatának ki az öröm-estén; ezután pedig a szent új többi része az ünnepélyhez alkalmazott szavalmányok és éneklések között folyt le. Valamint a karácsonnak, ugy az év többi szakainak is megvannak a maga örömei. Mult évben, például a farsangi napokon, ő méltósága ereszkedik le kegyesen magas személyében az őt leghöbben szerető lelki fiaihoz, köztök ajándékokat osztogatván ki. A tavasz majálisra nyújt reményt, nyáron pedig a kert hűs árnya nyújt enyhét és alkalmat a szórakozás- és testmozgásra. Szóval: valamint ismeretes az, hogy a henyeség az ördög vánkosa: ugy egyzersmind jól tudatik, hogy szükséges az ivnek is a megeresztés, hogy ruganyosságát el ne vesztse, mintán a szent hagyomány

*) Közelebb azon tudósítást vettük ugyancsak Győrből, hogy e kápolna részére újévi ajándékkul Bécsből megérkeztek: egy remek bronzszentségtartó goth izlésű, egy díszes bronz-esillár az örökké tisztésére az Oltári-szentség előtt, egy szép ezüst kehely, egy áldozattartó-kehely, ezüstből tömjénező, tömjén-tartó, szenteltvíz-tartó, csulák öt színe.

Szerk.

szerint még szent János evangalista is engede magának egy pereznői pihenést, a fogoly simogatásával foglalkozva.

Ezen rövid ányéklát az el nem fogultakat meggyőzheti arról, hogy nem fölösleges az egyháznak gondoskodása, midőn gyermek-papnövédekét szervez; és hogy a emberi-nemnek nagy jótévői, kik az egyháznak ily nagy szolgálatot tesznek, s efféle intézeteket alapítanak. Mindezen eljárása azonban az egyház ezen intézeteinek nem vezetne ezélhoz Jézus nélkül; azért sem az öntözők, sem a plántálókól nem függ az egész intézménynek gyümölese, hanem az Isten kegyelmétől, ki malasztjának bőséges harmatát lehullatván, nevedést ad a jó ügynek. Azért a növendékek leginkább arra szoktattatnak, hogy legmélyebb alázattal, serény készséggel és gyakran járuljanak a sz. gyónáshoz és a legméltóságosabb Oltári-szentség imádató titkához, mint a malaszt és élet egyedüli forrásához. Mert egyedül e szentségek méltó gyakorlata igazi hévmérője és próbaköve a belső szívbeli ajtatoságnak. Ez ugyan mindenkinél szükséges, de kivált annak, ki egyházi öltönyt viselve, ezzel kimutatja, hogy ő Jézus zászlójához szegődve az ő hadseregében akar mindvégig állhatatosan vivni, s másokat is a hadseregnek megnyerni s győzelemre tanítani.

A gyermek-szeminariummal egybe van kapcsolva az énekes gyermekek növedéje is, melyben 8 gyermek nyer ápolatást azon oknál fogva, hogy ezek a székesegyházban az egyházi éneklést rendszeren teljesítsék. Ezen intézet údvös volta s ezélszerüsége sem szorul hiu emberi dícséretre. Az egyházi ének mindjárt épületesben megy, s a buzgóságot nagyon elősegíti; de ezek által azon ezéla is van tekintet, hogy a szegényebb megyebeli iskola-tanítóknak alkalom nyújtassék gyermekeik kiképzetésére, mert ezen intézetbe kizárólag csak iskolatantók alkalmasszavu gyermekei vétetnek fel. Ezen intézetek ismeretése azért tétetik közzé, miszerint a keresztény szülők is megismerkedve ezekkel, iparkodjanak gyermekeiket ide elhelyezni.

Ezenkívül szabad legyen e lapok hasábjain mint a Sz. István-Társulat tagjainak egy jámbor ohajunkat kifejezni, mely régóta szívünk forró kívánsága. Mi Győrtől már régóta sürgetők a helybeli könyvkereskedő uraknál Kempis Tamás Krisztus követségéről írt, minden arany- és drágagyöngyűnd béceseb könyvének kiadatását, de hasztalan. Nagy szolgálatot tenne tehát a társulat a katolikus ügynek e jeles könyv fordításának újabb magyar kiadása által. Vajha e szerény ohajunk viszhagra találna! Isten áldása legyen mindenkor velünk.

Különfélék.

— E g e r, jan. 19. 1860. „Menjetek, hirdessétek az evangéliumot“ — többek közt e parancsolatot hagyá Krisztus Urunk a tanítványoknak szok utódainak örökségül elváltása alkalmával. Egy pap lelkismeretes kötelmei közé számítja az Urnak a tanítványokhoz, s így hozzá is intézett eme szavai pontos betöltését; mert ő van hivatva a vallás szent igazságait a nép között hirdetni. Mi következik ebből? Az, hogy szerezzé meg magának az eszközöket, melyek segélyével hivatásának legjobban megfelelhet, azaz: képezze ki magát oly egyházi szónokká, melyet követel az ügy szentsége s magasztossága. Papnövédekünkben gondoskodva van ugyan az egyházi szónoklat kellő míveléséről; de ezenkívül nem hiányzanak nemeskeblű férfiak, kik lelkök egész erejéből esüggnek a papi hivatás e részének, az egyházi szónoklatnak előmozdításán. Ezek között helyén látom megemlíteni nt. Tárkányi Jozsef egyeki plebános urat, ki az egri növendékpapság részére szónoklati pályadíjjal kitűzött 6 darab aranyat most is elküldé, hogy az osztassék ki a nagytiszteletű előjáróság által az illető nyerteseknek. Ki komolyan átgondolja fentisztelet plebános ur e nemes tettének messzeható ezélját, nem képes elég szépet mondani róla, ki igazán él-hal a nép üdvéért, boldogításáért, ki felfogva Krisztus Urunk szavait, a papi hivatást, annak kötelmeit ereje szerint gyamolítani törekszik. Áldja meg őt a jó Isten, hogy minél több áldozatot hozhasson az egyház javára!

— G y ő r b ő l, Jézus szentséges neve napján. Közönyünk

ez évi 2-dik számában olvastuk, hogy „Novák György Ede ft. kanonok s városi plebános ur kezelte az erdélyi muzeum alapítványára vonatkozó egyik aláírási ívet, melyen 289 ft és 2 arany volt aláírva” stb. — Harmadik számában pedig ezek állanak: „Egy kiszámítás szerint a romai hittérítő intézet 1821 óta majdnem 69 milliót vett be missiói célokra, s 87 év alatt minden áldozata s fáradsága mellett sem tudott többet mint 17 zsidót megtéríteni. E szerint minden megtérített zsidóra 4 millió frank esnek.” — Az első közlésből kitetszik, mennyire jártas a közlő a kath. pápi személyzet ismeretében, nem tudván, mit az 1858-ki „Győri Közlöny” novemberi egyik számában közölte, hogy t. i. még 1858-ban ft. Novák Ferencz kanonok ur a belvárosi plebániáról lemondása következtében nem Novák Ede gymnasiumi tanár, hanem ft. Zerpák János kanonok urra ruháztatott át a lekipásztori hivatal.

Ezen nem csekély tévedésből magyarázható meg a második közlés mibenléte és hitelessége is. Mi katolikusok, mint a dologban érdekeltek bátorkodunk fölkeríteni a közlőt, sziveskedjék megírni, hogy minő hiteles okmányokból szedte ki a német cikkíró, kinek szavait magyarítá, számitási adatait, valamint a 17 megtérített zsidó csekély számát is. Tehát a Propaganda, vagyis a rom. kath. hittérjesztő intézetnek működése csak Roma városa falai közé szorítkozik-e, és nem inkább az egész világ részei s legtávolabb hatáira? Hiszen a leendő missionariusok, ama számos tengerentúli és minden egyéb nemzetbeli növendékek, kik 40 nyelvben képeztetnek a romai Propagandában, kiléptök után nem Romában, hanem a világ más részein működnek. És a roppant nagy világ összes részeiben ama jámbor s buzgó férfiak 78 év alatt csak 17 lelket nyertek volna-e Krisztusnak? Ezerek-meg ezerekről szólnak a hiteles missiói tudósítások. Nem a romai Propagandára, hanem talán más hasonló, nem régen keletkezett térítő-intézkedésre, a nagy áldozatokkal létrehozott jerusalemi püspökségre inkább alkalmazható az érintett kiszámítás, minthogy az említett újabb hitfelekezeti püspöki működésnek mindekkorig, úgy szólván, semmi eredménye nem mutatkozott. És föltevéen, de meg nem engedvén az utóbbi közlés mint 1-ső, mint 2-dik pontjának valóságát, kérdezzük az elsőre nézve a közlőt: valljon köteles adóképen zsaroltatott-e össze 87 év alatt ama roppant összeg, és nem inkább a buzgó kath. hívek önkényes föléreiből folyt-e volna be? A második pontot illetőleg pedig, ha mindjárt csak 17 zsidó tért volna is meg igaz hitre, még akkor is nem érne-e többet egy ember lelke, nem érne-e többet az örökélet 4 millió franknál, melyekből egyetlen egyet sem vihet az ember magával tulvilágra? Mit mond erről sz. hitünk isteni szerzője, olvashatni sz. Máténál (16, 26): „Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelkének kárát vallja? avagy micsoda váltáságot foghat adni ember az ő lelkeért?” — Ezekből kitűnik, mily üdvösséges tanulságot vehetnek az ilyesekből maguknak a tisztelt olvasók! r.

— Rövid idő múlva ismét egy gyönyörű műemlékkel fog hazánk gazdagodni. Ugyanis, mint hitelesen értesülünk, gróf Széchenyi István lelkes családja, szakadatlan a szeretett haza szellemi, anyagi és erkölcsi állapotjának emelésén tündölvén, elhatározta, a grófi majorátus székhelyén, Nagy-Czéken, mint az ottani katolikus anyaegyház kegyura, a növekedő lélekszámhoz arányzott nagyságu új templomot és pedig tiszta román stylben építeni. (P. N.)

— Beodrán Fazekas János ur, pesti orgona-művész, egy remekművet, mely ritkítja párját, hozott létre. Ugyanis ngs Karácsonyi Franciska földessasszony a beodrai szentegyházban általa egy 9 változatú orgonát készítettvén, az több szakértők által tökéletes műnek ismertetett el; minélfogva ő mint derék, szavattartó beesületes művész mindenkinek méltán ajánlható.

Kelt Beodrán, november 16-án 1859. Bottyán János, plebános.

— Bécs. A Sz.-Szeverin-egylet által a Szentföldre ez évben is tervbe vett zarándoki utazás programja szerint azon

kath. férfiak, papok és világiak Auszriából és Németországból, kik Palaestinát beutazni s a husvéti szent napokat Jerusalemben tölteni akarják, magukat legfeljebb február 20-káig az egylet központi bizottmányánál Bécsben (Stadt, Ballgasse Nr. 930.) bejelenteni kéretnek. Az utazási költségek minden személytől, különbség nélkül, 525 a. é. forintra határozvák; mely összeg február 20-káig leteendő. Az elindulás Triestből mart. 11-kén történik, s a zarándoklás mintegy két hónapig tartand.

Palusi tanácsadó.

8. Jaj azon gyermeknek, ki rosz magaviselete által megrövidíti szülőinek életét! Gyermek, halállal fizetsz azoknak, kik életet adtak?!
9. Mily szomorú a téli zordon idő, s mily kellemes a tavaszi szép derült idő! A bünös lelke a téli, a jámbor lelke a tavaszi időhöz hasonló.
10. Az ártatlan Jézus ezernyi kínokat eltűrt, s te, bűnökkel terhelt ember, kis bajokban is szitkozódol, átkozódol?
11. Mikor volt boldogabb Magdolna: midőn hű ruhájában kevélykedett, vagy midőn Jézus lábainál bűnei felett kesergett?
12. A milyen a föld munkálás nélkül, olyan a gyermek tanulás nélkül.
13. Mit használ halálos órádban, hogy sokáig éltél, ha kevés jót eselekedtél?
14. A mit vetsz fiatalágodban, azt fogod learatni öreg napjaiddban.
15. Mily gyönyörű tavaszkor a virágokkal ékes mező! Még gyönyörűbb Isten előtt lelked, ha telve van istenes erényekkel.
16. Őrző angyalodnak nincs szebb virágja, nincs ékeesebb rózsája, mint őrzádnak szűzi elpirulása.
17. Miért akart Jézus rongyokba takartatni születésekor? Hogy megutáltassa velünk a világ hű pompáját.
18. Jézus szent neve szomorúságban vigasztalást, kísértetben erősséget, halálos órában boldog kimulást szerez.
19. Mi használ, ha e világon a farizeusokkal selyemben, bárszonyban cifrázkodol, de más világon is velők az örök lángokban kínlódd?
20. Minél pajkosabb a nő, annál vakmerőbb; minél ártatlanabb, annál féltékenyebb, bátortalanabb. Szerénység a nő ékesége.

Kegyes adományok.

Pápa 6 szentsége számára: ft. Kollár István esztergomi plebános 20 ft a. é.; a székesfehérvári növendékpapság husz tagból álló egylete jelé mellett: „... Et non tradat Eum in animam inimicorum Ejus.” — 14 ft a. é.; N. N. székesfehérmegyei áldozár 1 es. k. arany; szépsű plebániához tartozó makranzei és bodolói hívek jelé mellett: „A pokol kapui nem vesznek erőt rajta.” — 5 ft a. é.; a károly-fehérvári növendékpapok előljárók hozzájárultával jelé mellett: „Ego oravi pro te” (Luc. 22. 31). — 28 ft a. é.; egy névtelen 20 kr. a. é.

Szent István-oltárra: nt. Kubriczky Endre taksonyi plebános ur 3 ft 18 kr a. é.; özvegy Thornus Emerentia asszony Pesten, 40 kr. a. é.; nt. Huszár Károly ur 5 ft. a. é.; ngs és ft. Rázei József prépost és plebános Gyulán (Ürményi felett mondott emlékbeszéd 100 példányáért) — 20 ft. a. é.; ngs s ft. Vitéz Vincze főesp. prépost és pleb. ur S.-A.-Ujhelyben (Ürményi felett mondott emlékbeszéd 38 példányáért) — 7 fr. 60 kr. an. ért.; nt. Nagy Ignác plebános ur maga és hívei részéről 3 ft 9 kr. a. é.; nt. Zsendovics József érseki levéltárnok Egerben (Ürményi felett mondott emlékbeszéd 75 példányáért), — 15 ft a. é.

A „Kath. Néplap” ez évi folyamára még folyvást előfizetheti.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDAS RUDOLF.

PESTEN, 1860. NYOMTATJA EMICH GUSZTÁV, BARÁTOK TERE, 7. SZÁM.